

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ САНАТОРНО-КУРОРТНИХ ЗАКЛАДІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Санаторно-курортний комплекс – це сукупність на певній території різних установ (інтегрованих за кластерним типом), які задовольняють потреби в оздоровленні населення та сформовані на оригінальній інституціональній основ [1]. Територіальна організація санаторно-курортного комплексу представлена поєднанням рекреаційних ресурсів, рекреантів, закладів їх розміщення, місць розселення обслуговуючого персоналу, підприємств інфраструктури та інших закладів, які забезпечують умови для відпочинку і оздоровлення населення. Сукупність закладів санаторно-курортного комплексу складають: санаторії, пансіонати з лікуванням, санаторії-профілакторії, будинки і пансіонати відпочинку, інші оздоровчі заклади.

Львівщина є одним із найбільш привабливих туристичних регіонів, адже володіє сприятливими кліматичними умовами, значним природно-ресурсним потенціалом, багатою історико-культурною спадщиною, а також можливістю надання різноманітних санаторно-курортних послуг.

Серед санаторно-курортних закладів Львівщини переважають санаторії і пансіонати з лікуванням. Найвідоміші курорти Львівської обл. – це Трускавець, Моршин та Східниця. Найбільше санаторно-курортних закладів (26) знаходилося на мальовничому курорті Трускавець. Наразі державними залишилися санаторії силових відомств (МВД, СБУ та Військовий), санаторії МОЗ і Укрзалізниці. Скупченість санаторно-курортних закладів на даній території пояснюється тим, що тут зосереджені великі запаси підземних мінеральних вод з 14-ма природними джерелами та поклади «гірського воску» – озокериту. Завдяки лікувальній воді «Нафтуся» трускавецького родовища Трускавець набув світової популярності. Задля покращення якості санаторно-курортного оздоровлення населення створена СЕЗ «Курорт-поліс Трускавець». Щорічно в санаторно-курортних закладах Трускавця оздоровлюється більше 160 тис. осіб [2].

На курорті Моршин знаходиться 8 санаторіїв і 14 пансіонатів. Державі належать 4 санаторії ДП СКК «Моршинкурорт». Курорт має чудові парки, добре відремонтовану бальнеологічну лікарню з сучасним обладнанням і бюджетний номерний фонд. Курорт Моршин має 38 джерел та 18 свердловин з мінеральними водами і забезпечує кожному з гостей фахові консультації та супроводження. Саме тут можуть дозволити собі лікування громадяни України з середніми фінансовими можливостями. Велика кількість людей може отримати путівки від фонду соціального страхування, зокрема, на післяопераційну реабілітацію.

Надзвичайно перспективним курортом Львівщини є невеличке селище Східниця. Тут з'явилися сучасні б'ювети, прогулянкові стежини, оглядові майданчики, амфітеатр, збудований на грант ЄС. Вирішується питання сертифікації джерел та створення рекреаційних зон навколо селища.

За результатами дослідження нами виявлено, що серед регіонів України Львівська обл. за кількістю санаторно-курортних і оздоровчих закладів посідає восьме місце, а за кількістю санаторіїв і пансіонатів з лікування – друге; за кількістю ліжок (місць) у санаторно-курортних закладах – сьоме місце, а за кількістю осіб, які оздоровились у цих закладах – четверте [3].

Однак криза 2014–2016 рр. негативно позначилася на кількості рекреантів, які відвідали курорти Львівщини. Спостерігалося падіння попиту на санаторно-курортні послуги, що привело до зниження показників заповнюваності ліжкового фонду санаторно-курортних установ та зменшення їх доходів. Основними причинами цього були: невідповідність якості санаторно-курортних послуг та високі ціни; зниження реальних доходів населення та їх неспроможність оплачувати відпочинок у санаторно-курортних закладах; зменшення державного фінансування путівок; різке скорочення кількості російських туристів. Разом з тим в останні роки збільшилася кількість іноземних туристів (поляки, білоруси та азербайджанці, туристи з Ізраїлю та арабських країн), які приїжджали лікуватися у санаторно-курортних закладах Львівщини, та учасників АТО, які прохо-

дили реабілітаційне лікування. Зокрема, лише протягом 9 місяців 2019 року у Львівській обл. забезпечено 1 849 застрахованих осіб послугами з реабілітаційного лікування після перенесених захворювань і травм у реабілітаційних відділеннях санаторно-курортних закладів на суму 21,8 млн грн, у тому числі 70 учасників АТО та 128 супроводжуваних осіб на суму 1,8 млн грн [3].

На нашу думку, максимальне використання потенціалу санаторно-курортних закладів Львівської області можливе за рахунок створення нового конкурентного комплексного туристичного продукту, головною перевагою якого має стати співвідношення якості та ціни. Аналіз конкурентоспроможності рекреаційної галузі Львівської обл. показав, що є можливість надавати комплексні туристичні послуги за ціною від \$55/доба. Серед переліку сильних сторін слід вказати географічне розташування в Прикарпатті та на межі біосферного заповідника; специфічний мікроклімат; природні лікувальні ресурси; наявна базова санаторна інфраструктура; кваліфікований медичний персонал та школа підготовки персоналу; незначний вплив сезонності; унікальні послуги з оздоровлення, які надаються в цьому регіоні, у переліку яких є озокеритотерапія. Адже один з найвідоміших курортів, де використовують озокерит в лікуванні, знаходиться саме в Трускавці.

Реалізувати вказані вище переваги можливо за умови:

- забезпечення умов відпочинку та оздоровлення туристів за світовими стандартами;
- розвитку сучасної інфраструктури (низька якість транспортного сполучення, відсутність відпочинково-розважальної та низький рівень інженерної інфраструктури курорту відлякує велику кількість потенційної клієнтури курортно-оздоровчого сегменту Українських Карпат);
- удосконалення кадрового складу, підвищення кваліфікації кадрів закладів санаторно-курортної сфери;
- підвищення рівня рекламного забезпечення;
- розширення асортименту туристично-рекреаційних послуг і підвищення якості додаткових послуг;

- інвестування в санаторно-курортні заклади для їх модернізації та створення сприятливого податкового клімату;
- створення сприятливого інвестиційного клімату в державі з метою залучення приватних інвесторів тощо.
- Таким чином, Львівська обл. має унікальні природні ресурси для розвитку лікувально-оздоровчого туризму. Проте через ряд причин його розвиток не є достатнім. Тому держава повинна підтримувати курортну зону шляхом залучення інвесторів, створення сприятливого інвестиційного клімату, реклами, покращення стану доріг та інше. Туристичний бізнес у свою чергу повинен диверсифікувати туристично-рекреаційні послуги, розробляти такі види турів, які популяризуватимуть санаторно-курортний відпочинок.

Список використаних джерел

1. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посіб. / О. О. Бейдик. – Київ : Альтерпрес, 2009. – 400 с.
2. Статистика послуг та соціальних програм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.org/uk/druk/katalog/kat_u/publposl_u.htm (дата звернення: 15.10.2019). – Назва з екрана.
3. Санаторії та курорти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sankurort.ua/uk/sanatoriums> (дата звернення: 15.10.2019). – Назва з екрана.